

Березнівська районна рада
Громадська організація „Рівненський центр маркетингових досліджень”
Надслучанський інститут
Національного університету водного господарства та природокористування
Рівненський державний гуманітарний університет
Poleski park narodowy
Брестский государственный университет им.А.С.Пушкина
Інститут агроекології і природокористування НААН України
Рівненська обласна організація Товариства лісівників України

Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні

ЗБІРНИК ТЕЗ
I Міжнародної науково-практичної конференції

20–21 травня 2016 року

Березне - Рівне – 2016

УДК 338.48
ББК 65.43
З-41

Рекомендовано Вченої радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №4 від 28.04.2016 р.)

Редакційна колегія

Шершун М.Х., д.е.н., провідний наук. співробітник Інституту агроекології та природокористування НААН України, **Петрівський Я.Б.**, д.т.н., професор, проректор Рівненського державного гуманітарного університету; **Савіна Н.Б.**, д.е.н., професор, проректор Національного університету водного господарства та природокористування; **Микитин Т.М.**, к.т.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту РДГУ, заступник голови оргкомітету; **Берташ Б.М.**, к.е.н., координатор проекту „Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району”; **Гончар В.М.**, к.с.-г.н., директор Надслучанського інституту НУВГП; **Коротун С.І.**, к.г.н., доцент, завідувач кафедри туризму НУВГП; **Каменчук Л.І.**, голова Березнівської районної ради; **Гончар М.В.**, директор Березнівського лісотехнічного коледжу.

Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні: збірник тез I Міжнародної науково-практичної конференції. - Березне, 20-21 травня 2016 р.: громадська організація „Рівненський центр маркетингових досліджень”. Рівне: Видавець Олег Зень. – 188 с.

ISBN 978-617-601-155-2

Конференція проводиться у рамках проекту „Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району”, що впроваджується Березнівською районною радою (вул.Київська, 6 м.Березне Рівненської області, 34600, +380365353390, berezne_rada@ukr.net) спільно з громадською організацією „Рівненський центр маркетингових досліджень” (вул.Ст.Бандери, 39а м.Рівне, 33014, taras_m@ukr.net), Надслучанським інститутом Національного університету водного господарства та природокористування (вул.Чорновола, 25 м.Березне Рівненської обл., 34600, +380365356746, lisinstitut@ukr.net).

УДК 338.48
ББК 65.43

За зміст публікацій повну відповідальність несуть автори.

Зміст публікацій не є відображенням офіційної позиції Європейського Союзу

ISBN 978-617-601-155-2

© Рівненський центр маркетингових досліджень, 2016

Проект впроваджується
Березнівською районною радою
вул.Київська, 6 м.Березне
Рівненської області, 34600
+380365353390
e-mail: berezne_rada@ukr.net

Проект фінансується ЄС
Представництво
Європейського Союзу в
Україні:
Київ, 01033,
вул.Володимирська, 101
тел.: +380443908010, факс:
+380443908015

Європейський Союз складається з 28 держав-членів та їх народів. Це унікальне політичне та економічне партнерство, засноване на цінностях поваги до людської гідності, свободи, рівності, верховенства права і прав людини. Понад п'ятдесят років нам знадобилось для створення зони миру, демократії, стабільності і процвітання на нашому континенті. Водночас нам вдалось зберегти культурне розмаїття, толерантність і свободу особистості. ЄС налаштований поділитись своїми цінностями та досягненнями з країнами-сусідами ЄС, їх народами, та з народами з-поза їх меж.

ЗМІСТ

Секція 1. Проблеми та перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні та регіонах.	7
Kowal Switlana Warunki tworzenia produktu agroturystycznego (na przykładzie wieś Jasnobór pow. Kostopolski, obwód Rówenski)	7
Берташ Б.М., Пилипчук Л.П. Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району	10
Бесчастна М.В. Роль зеленого туризму в розвитку сільських територій	12
Блажкевич Т.П. Сільський туризм – основний напрямок становлення та розвитку екологічної економіки	14
Божук Т.І., Сопілко О.Ю. Пропозиції щодо діяльності у сфері сільського туризму (на прикладі Жовківського району Львівської області)	16
Валюх А.М. Сільський зелений туризм як елемент інноваційного природокористування	18
Васильєв В.П. Законодавче забезпечення, гарантія безпеки, якість послуг у сільському зеленому туризмі	22
Гаврилова Я.К., Постернак В.П. Туристичні пріоритети Рівненської області до 2020 року	23
Гетун О.В., Стефанишин Д.В. Про перспективи розвитку водного туризму на р.Случ	26
Гончар В.М. Розвиток сільського зеленого туризму на Березнівщині	29
Громик О. М. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму	32
Корбутяк В.М., Лагоднюк О.А. Геоінформаційне забезпечення розвитку сільського туризму	34
Коротун С.І., Яковишина М.С. Етнофестивалі – рушійна сила розвитку туризму на Рівненщині	36
Косар Н.С., Кузьо Н.Є. Передумови розвитку сільського та екологічного туризму в Україні	39
Костолович М.І. Перспективи туристичної діяльності у сільському середовищі	41
Котко А.К. Туристско-рекреационные ресурсы Беларуси и их роль в развитии агротуризма	43
Кудінова І.П. Особливості розвитку сільського туризму в Україні	45
Кудла Н.Є. Інноваційні підходи до формування продукту сільського туризму	47
Левчишин В., Дейнега І.О. Перспективи розвитку сільського туризму в Україні	49
Лукомська О.І. Інноваційна роль сільського зеленого туризму в забезпеченні диверсифікації агробізнесу	52
Макар О.П., Дулин І.С. Тенденції розвитку сільського зеленого туризму в Україні	55
Мальчик М.В., Попко О.В., Онищук Н.В. Обґрунтування доцільності формування та розвитку туристичних центрів	57
Мальчик М.В., Романів О.Я., Трусова Т.С. Підприємницька діяльність у сільському зеленому туризмі України	59
Нездоймінов С. Г. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку	62
Нікшич С.М. Розвиток сільського туризму як спосіб відродження українського села	65
Пасічко Л.А., Орлов О.Г. Екологічні аспекти розвитку сільського зеленого туризму	68

Решетюк О.В., Терлецький В.К. Глобалізація та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні	70
Руткевич О.А. Использование инноваций в проведении загородных экскурсий	72
Самолук Н.М., Юрчик Г.М. Розвиток сільського туризму в Україні	74
Сушик О.Г. Потенціал сільських територій у розвитку туристичного бізнесу	77
Сяська О.В. Пропозиції для розвитку зеленого туризму у Рівненській області	78
Тесленко І.В., Орлов О.Г. Проблеми та перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні та регіонах	81
Тибінь А.М. Формування туристичних кластерів в умовах ринкової самоорганізації	83
Тищук І.В. До питання проблеми категоризації у зеленому туризмі (в Україні)	86
Фёдорова И.Л. Современное состояние, проблемы и перспективы развития сельского туризма в Беларуси	88
Фурдичко О.І., Бабікова К.О. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського туризму в Україні	90
Хижнякова Н.О. Сільський та екологічний туризм як сектори „зеленої” економіки	93
Шиманський Ярослав. Система фінансування національних парків. Досвід Польщі	95
Шимко О.В., Веретін Л.С. Сільський зелений туризм як перспективний напрям розвитку сільських територій	98
Щесюк С. В. Проблеми регулювання сфери туристичної індустрії на місцевому рівні	100
Якимчук А.Ю. Економічні аспекти сільського зеленого туризму: закордонний досвід	102
Секція 2. Екологічні аспекти розвитку сільського зеленого туризму.	105
Брухлій Б.В. Екологічні аспекти організації зеленого туризму в сільській місцевості	105
Володимирець В.О. Роль сільського зеленого туризму в екологічній освіті та екологічному вихованні населення	108
Володимирець В.О., Гуцман С.В. Об’єкти природно-заповідного фонду Рівненської області як важлива передумова розвитку зеленого туризму	110
Гаврилова Я.К., Головка О.В., Постернак В.П. Національні природні парки як фактор розвитку сільського туризму в рівненській області	112
Гроховська Ю.Р. Кононцев С.В. Збереження екосистеми річки Случ як оселища раритетних гідробіонтів і туристичної перлини Рівненщини	115
Двалашвили Г.Б., Табатадзе С.Д., Гугешашвили М.Л. Экологические аспекты памятков природы в развитии сельского зеленого туризма (на примере бассейна реки Риони, Грузия)	117
Зюзін С.Ю. Організація екологічного туризму на полонинських господарствах Українських Карпат	121
Ільницька-Гикавчук Г.Я. Розвиток екологічного туризму на прикладі Львівської області	123
Ісаєнко В.М., Бабікова К.О., Степанюк О.О. Екологічні аспекти організації сільського зеленого туризму в Україні	125
Карабінюк М.М. Перспективи розвитку екологічного туризму в альпійсько-субальпійському високогір’ї ландшафту Свидовець	127

Копій М.Л., Копій Л.І. Розвиток зеленого туризму на посттехногенних територіях	129
Мартинюк В.О. Ландшафтна структура ключової ділянки «озеро Сосно» як екологічного ядра науково-пізнавального туризму	132
Матвійчук Л.Ю., Лепкий М.І. Екологічний аудит як перспективний напрям розвитку сільського туризму	135
Мініч А.П. Взаємостосунки людини і природи : від традиційного до сучасного екологічного мислення	138
Никончук Ю.Ю., Рибачук Т.Л., Бобровський А.Л. Щодо раціоналізації використання природних туристично-рекреаційних ресурсів	140
Ойцюсь А.М. Екотуризм в розрізі концепції сталого розвитку	142
Сокол Л.М. Аспекти екологічного управління в сільському зеленому туризмі	144
Стефанишин Д.В. Про негативні наслідки будівництва малої гідроелектростанції на р.Случ біля с.Губків	145
Янчук О.Є., Янчук Р.М. Облік біорізноманіття рослинного світу з використанням мобільних гіс-технологій	148
Секція 3. Маркетингове забезпечення розвитку сільського зеленого та екологічного туризму в Україні та регіонах.	151
Волошин В.С., Потапенко В.Г. Аналіз ризику як один з важливих етапів управління розвитком сільського зеленого туризму в Україні	151
Дейнега І.О., Кратт О.А. Розвиток маркетингу регіонального ринку сільського зеленого туризму	153
Дейнега О.В., Почтовюк А.Б. Перспективи сільського зеленого туризму в підвищенні конкурентоздатності країни та регіону	157
Костюкевич Р.М. Управління бізнес-моделями як засіб забезпечення стратегічного розвитку бізнесу у сфері зеленого туризму	159
Марценюк В.В. Маркетинговий інструментарій у формуванні туристичної конкурентоспроможності сільських територій	162
Никитюк Д.В., Красовский К.К., Сидорович А.А. Обследование туристской избирательности мест отдыха жителями г. Бреста	165
Сидорук С.В. Маркетингове забезпечення розвитку готельних послуг в регіоні	167
Секція 4. Проектування та організація атракцій у сільському зеленому та екологічному туризмі.	170
Машта Н.О. Особливості організації велосипедних мандрівок на території Надслучанського регіонального ландшафтного парку	170
Остапчук С.М., Прокопчук А.В. Проектування екологічних стежок за даними дистанційного зондування землі	173
Шершун М.Х., Микитин Т.М. Теоретико-методологічні основи проектування екологічних стежок у регіональних ландшафтних парках	176
Шпеник Т.К. Деякі питання організації атракцій у сільському зеленому туризмі	178
Секція 5. Сучасні технології підготовки фахівців у сфері туристичної діяльності.	181
Димченко Н.С. Професійна підготовка майбутніх менеджерів туризму	181
Кальна-Дубінюк Т.П., Пугач Н.А., Бас О.І. Підготовка фахівців у сфері сільського туризму із застосуванням електронного дорадництва е-дорада	183
Фастовець О.О. Актуальні форми підготовки фахівців для сфери сільського та екологічного туризму	185

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНИХ СТЕЖОК У РЕГІОНАЛЬНИХ ЛАНДШАФТНИХ
ПАРКАХ**

Шершун М.Х., д.е.н., ст.н.с., **Микитин Т.М.**, к.т.н., доцент
Рівненський державний гуманітарний університет

З давних давен люди подорожували. В основі цих подорожей було в тому числі пізнання нового для себе. З часом виник термін екскурсія, який Володимир Даль пояснює його таким чином: „Екскурсія, проходка, прогулянка, вихід на пошук чогось, для збору трав та інше”. Цікаво, що на сьогодні серед різноманітних видів екскурсій, значну роль відводиться природничим екскурсіям, які отримали назву екологічних стежок.

Історія створення екологічних стежок починається у кінці ХІХ ст.. У 1880 р. в Одесі створюється Кримський гірський клуб з філіями в Ялті та Севастополі, який у 1899 р. створив «Штангієвську стежку». Виникають перші спеціалізовані російськомовні журнали „Екскурсійний вісник”, „Шкільні екскурсії і шкільний музей”, які можна було придбати в Києві, Одесі, Харкові та інших містах України.

Відомо, що найдовшою в світі екологічною стежкою (довжина – 3440 км) є Апалачська, прокладена у 20-х рр. ХІХ ст. Засновником її вважається Бентон Маккей. Він запропонував цю стежку, як проект регіонального розвитку, благоустрою території. Будувалася Апалачська стежка з 1921 р. (коли було запропоновано проект) до 1937 р. Сьогодні, звичайно, вона набула іншого вигляду, однак вона нині перебуває за межами старої дороги задля збереження лісових масивів [1].

На сьогодні сформовано методичні підходи до розробки екологічних стежок. Зокема у праці “Екологічна стежка (методика, організація, характеристика модельної стежки *Лісники*)” (Я. Т. Дідух, В. М. Єрмоленко, О. Т. Крижанівська) [2] розглянуто підходи до побудови екологічної стежки Лісники. Автори розглядають проектування екостежки у лісовому масиві.

В середині 80-тих років минулого століття Н. Лейпером був введений термін «туристська дестинація», як географічна територія, яка приваблює і задовольняє потреби значної групи туристів [3]. Розвиток дестинацій привів до створення моделі «чотири А», автори якої вчені з Датської академії туризму О. Йоргенсен, К. Купер і Д. Флетчер, розглядають дестинацію, як взаємозв'язок таких елементів:

- пам'ятки (attractions) - природні, культурно-історичні, архітектурні та інші туристичні ресурси, що приваблюють туристів, спонукають до здійснення подорожі;
- доступність (access) – місцевий транспорт і транспортні комунікації;
- зручності (amenities) – інфраструктура туризму (засоби розміщення, заклади ресторанного господарства, розваг, торгівлі тощо);
- посередники та допоміжні служби (ancillary services). [4].

У Рівненській області туристичними дестинаціями можуть стати природні парки, яких ми маємо 4 [5]. Екологічні стежки мають стати візитною карткою природних парків.

Розробка екостежок здійснювалась у рамках реалізації проекту «Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району» підтриманого Європейським союзом у рамках програми «Підтримка політики регіонального розвитку України»

Надслучанський регіональний ландшафтний парк включає у себе 14 природно-заповідних об'єкти, серед яких 6 заказників, 7 пам'яток природи, заповідне лісоіве урочище. На території парку виявлено 77 рідкісних видів рослин, з яких одна (смілка литовська) занесена до Європейського Червоного списку, 19 – до Червоної книги України, 57 – регіонально рідкісні рослини. [6]. Слід зазначити, що на території Надслучанського парку маємо ряд цікавих історичних об'єктів, які можуть стати цікавими атракціями для екологічних стежок.

Процес розробки екологічних стежок (піших, кінних, велосипедних) включав наступні важливі етапи

- визначення перспективних напрямів проходження стежок;
- наукове дослідження території проектованої стежки;
- прокладання та маркування екологічних стежок.

На першому етапі спеціалісти намічали маршрути, із врахуванням атракцій. Доцільно на один маршрут включати не більше 8 об'єктів для перегляду. На другому етапі проводилась комплексна експедиція по проектованому напрямку екологічної стежки. У склад експедиції входили екологи, ботаніки, дендрологи, геодезисти, історики. Результатом їх роботи став аналіз природно-кліматичних територій та детальний опис оглядових точок на екологічній стежці. Згодом проводилось маркування екологічних стежок, по уже визначеному маршруту.

Важливим, при проектуванні екологічних стежок, використання сучасних інформаційних технологій. Зокрема застосування елементів ГІС при проектуванні екологічних стежок, що дозволить за допомогою сучасних смартфонів подорожувати по розробленим екологічним стежкам.

1. . AppalachianTrailConcervancy [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.appalachiantrail.org>
2. Екологічна стежка (методика, організація, характеристика модельної стежки “Лісники”) / Я. Т. Дідух, В. М. Єрмоленко, О. Т. Крижанівська та ін. – К. : Фітосоціоцентр, 2000. — 88 с.
3. Leiper N. The framework for tourism: Towards definitions of tourism, tourists and the tourism Industry // Annals of Tourism Research. – 1979. – № 6. – P.390-407.
4. Экономика туризма: теория и практика: учеб. пособ./ К.Купер [и др.]. - СПб.: Омега, 1998. - 200 с.
5. Микитин Т.М. Використання маркетингу туристичних дестинацій для просування об'єктів природно-заповідного фонду Рівненщини // Економічні науки. Серія «Регіональна економіка». Збірник наукових праць. Випуск 11 (43), –Луцьк, 2014, с. 159-167.
6. Природно-заповідний фонд Рівненської області / Під ред.. Ю.М.Грищенко. –Рівне; Волинськфі обереги. 2008. -216с.

Наукове видання

Перспективи розвитку сільського
та екологічного туризму в Україні

Збірник тез

I Міжнародної науково-практичної конференції

*Переклади і передруки дозволяються
лише за згодою авторів*

Громадська організація
„Рівненський центр маркетингових досліджень”

Відповідальний за випуск
Микитин Тарас Миронович

Формат 60x84 ¹/₁₆.
Папір офсет.
Гарнітура Times.
Друк офсет.
Ум. друк. арк. 11,15.
Наклад 500 прим.

Видавець Олег Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія РВ №26 від 6 квітня 2004 р.
вул.Кн.Романа, 9/24, м.Рівне, 33022;
0362-24-45-09; 068-0250-674;
olegzen@ukr.net

Видруковано: ФОП Лецкалюк Ю.О.
вул.В.Чорновола, 17, м.Рівне
33028; тел. 0362-26-76-05.